

## DOSTAVLJANJE FISKALNOG RAČUNA

Obveznik fiskalizacije treba da dostavlja podatke o računu pojedinačno za svaki izdati račun u trenutku izdavanja računa.

Podaci o računu sadrže stavke računa kao što su opis, iznos, poreska stopa. Maksimalan broj stavki računa po jednom računu je ograničen na 1000 stavki po računu.

Informacioni sistem Uprave omogućava primanje XML poruke zahtjeva za račun koju obveznik fiskalizacije potvrđuje odgovarajućim aplikativnim certifikatom izdatim u svrhu fiskalizacije. Centralni informacioni sistem Uprave za svaku ispravnu XML poruku zahtjeva generiše jedinstveni identifikacioni kod računa, spremi podatke o računu i jedinstveni identifikacioni kod računa u sistemu, te vraća XML poruku odgovora s jedinstvenim identifikacionim kodom računa ovjerenu aplikativnim certifikatom. Sistem čuva svaku ispravnu originalnu XML poruku pozivaoca. Sistem ne čuva originalnu XML poruku odgovora.

Sistem prima samo ispravne XML poruke zahtjeva. Za neispravne XML poruke zahtjeva sistem vraća XML poruku odgovora koja sadrži šifru i opis greške. Sistem ne evidentira neispravne originalne XML poruke zahtjeva.

Proces razmjene podataka započinje u trenutku kad operater na naplatnom uređaju (blagajnik) treba izdati kupcu račun. Naplatni uređaj (ili informacioni sistem) obveznika fiskalizacije priprema podatke za račun i na osnovu istih izračunava identifikacioni kod obveznika fiskalizacije prema definisanom algoritmu i priprema XML poruku zahtjeva i digitalno je potpisuje s privatnim ključem aplikativnog certifikata koji je izdan obvezniku u svrhu fiskalizacije (u testnom okruženju koristi se testni aplikativni certifikat). Zatim se inicira jednostruku TLS<sup>1</sup> komunikaciju pri čemu se server Poreske uprave predstavlja sa serverskim certifikatom. Nakon uspješno uspostavljene TLS komunikacije vrši se poziv servisa.

Elektronski naplatni uređaj ili informacioni sistem obveznika zaprima poruku odgovora i provjerava digitalni potpis sa javnim ključem aplikativnog certifikata. Nakon toga operater na naplatnom uređaju (blagajnik) izdaje kupcu račun sa ispisanim jedinstvenim identifikacionim kodom računa.

Broj fiskalnog računa odnosno pravilo sljedivosti broja računa, obveznik fiskalizacije utvrđuje odvojeno za fiskalne račune za gotovinsko plaćanje i fiskalne račune za bezgotovinsko plaćanje.

Obveznik fiskalizacije samostalno određuje pravilo sljedivosti za gotovinsko plaćanje ili na nivou poslovnog prostora ili na nivou elektronskog naplatnog uređaja, pri čemu numerička oznaka računa na početku kalendarske godine ili na početku rada poslovnog prostora ili na početku korišćenja elektronskog naplatnog uređaja počinje od 1 i nastavlja se bez preskakanja numeričkog redoslijeda brojeva za svaku godinu pojedinačno.

Za bezgotovinska plaćanja obveznik fiskalizacije pravilo sljedivosti određuje na nivou poslovnog prostora pri čemu numerička oznaka računa na početku kalendarske godine ili na početku rada poslovnog prostora počinje od 1 i nastavlja se bez preskakanja numeričkog redoslijeda brojeva za svaku godinu pojedinačno.

### **Storniranje prethodnih računa i računa u kojima se iskazuje povraćaj robe ili usluga**

U slučaju povraćaja robe ili usluge u cijelosti ili djelomično, sprovodi se postupak ispravka računa. U postupku ispravke računa u kojima se iskazuje povraćaj robe ili usluga, izdaje se korektivni fiskalni račun u kojem se navodi jedinstveni identifikacioni kod fiskalnog računa koji se ispravlja i navode se svi ostali podaci koji čine konačno stanje fiskalnog računa. U provođenju postupka ispravka, mogući je korektivni račun ukupnog iznosa 0,00.

### **Prijava početnog stanja depozita i promjene stanja depozita novčanih sredstava u elektronskom naplatnom uređaju**

Korišćenjem fiskalnog servisa obveznik fiskalizacije koji koristi elektronski naplatni uređaj za gotovinska plaćanja treba da na početku svakog radnog dana za svaki pojedinačni uređaj, prije prvog izdavanja fiskalnog računa, prijavi početno stanje depozita novčanih sredstava.

U prijavi početnog stanja depozita novčanih sredstava moguće je prijaviti iznos 0,00.

Obveznik fiskalizacije treba da prijavi svaku promjenu stanja depozita novčanih sredstava u elektronskom naplatnom uređaju u trenutku kada promjena nastaje i to:

- stavljanje dodatnog iznosa novčanih sredstava depozita i/ ili
- povlačenje određenog iznosa novčanih sredstava depozita tokom radnog dana.

## OBLIK I STRUKTURA PORUKA FISKALNOG RAČUNA

Fiskalni račun treba da sadrži oblik i strukturu poruka u skladu sa tabelom 1.

**Tabela 1**

Podatak	Opis/Napomena	Obavezan DA/NE
Identifikator poruke	ID poruke (UUID). Svaka poruka koja se šalje prema centralnom sistemu mora sadržati različiti ID poruke. Isto važi i u slučaju kad se ponavlja slanje poruke zbog greške u razmjeni poruka.	DA
Datum i vrijeme slanja	Datum i vrijeme slanja poruke zahtjeva.	DA
Vrsta dokumenta	Oznaka da li se radi o gotovinskom ili bezgotovinskom računu (fakturi)	DA
PIB obveznika	PIB obveznika fiskalizacije	DA
U sistemu PDV	Oznaka je li obveznik u sistemu PDV-a ili nije.	DA
PIB ili ID kupca	Ako je kupac pravno ili fizičko lice iz CG upisuje se PIB, ako se radi o stranom preduzeću upisuje se ID iz države iz koje dolazi	DA, ako se radi o fakturi
Naziv kupca		DA, ako se radi o fakturi
Kupac iz CG	Oznaka da li je kupac pravno ili fizičko lice iz CG	DA, ako se radi o fakturi
Oznaka države kupca	Naziv države kupca ako nije iz CG	DA, ako se radi o fakturi i ako nije CG
Datum i vrijeme izdavanja	Datum i vrijeme izdavanja koji se ispisuju na računu.	DA
Oznaka sljedivosti	Oznaka sljedivosti brojeva računa. Oznaka koja govori gdje se određuje dodjela broja računa centralno na nivou poslovnog prostora ili	DA

<sup>1</sup> Transport Layer Security je kriptografski protokol koji omogućava sigurnu komunikaciju putem Interneta

	pojedinačno na svakom naplatnom uređaju. Dodata brojeva računa može biti na nivou poslovnog prostora ili naplatnog uređaja:	
Broj računa	Propisaće se izgled broja računa kako ga treba ispisivati na fizičkom računu u sljedećem obliku: brojčana oznaka računa/oznaka poslovnog prostora/oznaka naplatnog uređaja Primjer: 1234567890/POSL1/12 Podaci će se Poreskoj upravi dostavljati odvojeni u XML-u radi kasnije lakše manipulacije u izvještajima i analizama.	DA
Brojčana oznaka računa	Može sadržati samo cifre 0-9. Nijesu dozvoljene vodeće nule.	DA
Oznaka poslovnog prostora	Može sadržati samo cifre i slova 0-9, a-z, A-Z. Mora biti jedinstvena na nivou poreskog obveznika.	DA
Oznaka naplatnog uređaja	Može sadržati samo cifre 0-9. Nijesu dozvoljene vodeće nule. Mora biti jedinstvena na nivou jednog poslovnog prostora.	DA
PDV	Porez na dodatu vrijednost. Podatak se dostavlja Poreskoj upravi samo ako na računu postoji PDV. Podatak se sastoji od poreske stope, osnovice i iznosa poreza. Može postojati lista poreskih stopa.	NE
Poreska stopa	Iznos poreske stope.	DA, ako postoji porez
Osnovica	Iznos osnovice	DA, ako postoji porez
Iznos poreza		DA, ako postoji porez
Iznos oslobođenja	Ukupan iznos oslobođenja na računu. Oslobođenja u slučajevima kada se isporučuju dobra ili obavljaju usluge koje su oslobođene od plaćanja PDV-a. Podatak se dostavlja Poreskoj upravi samo ako na računu postoji oslobođenje.	NE
Iznos koji ne podliježe oporezivanju	Ukupan iznos koji ne podliježe oporezivanju na računu. Podatak se dostavlja Poreskoj upravi samo ako na računu postoji iznos koji ne podliježe oporezivanju.	NE
Naknade	Naknade koje se mogu pojaviti na računu. Podatak se dostavlja Poreskoj upravi samo ako na računu postoje naknade. Podatak se sastoji od naziva naknade i iznosa naknade. Može postojati lista naknada.	NE
Naziv naknade	Opisno naziv naknade.	DA, ako postoji naknada
Iznos naknade		DA, ako postoji naknada
Ukupan iznos	Ukupan iznos iskazan na računu.	DA
Način plaćanja	G - gotovina K - kartice C - ček T – transakcioni račun O - ostalo U slučaju više načina plaćanja po jednom računu, isto je potrebno prijaviti pod 'Ostalo'. Za sve načine plaćanja koji nijesu prije navedeni koristiće se oznaka 'Ostalo'.	DA
Identifikacioni kod obveznika fiskalizacije	Alfanumerički zapis kojim se potvrđuje veza između obveznika fiskalizacije i izdatog računa. Identifikacioni kod generiše obveznik fiskalizacije u skladu sa definisanim algoritmom i ispisuje na računu. 32-cifreni broj zapisan u heksadecimalnom formatu. Može sadržati cifre 0-9 i mala slova a-f. Primjer: e4d909c290d0fb1ca068ffaddf22cbd0	DA
MB operatera	Matični broj operatera koji je izdao račun – 13 broj	DA
Oznaka naknadne dostave računa	Naknadnom dostavom računa Poreskoj upravi smatra situacija kad je isti prethodno izdat kupcu bez IBR-a (npr. prekid Internet veze ili potpuni prestanak rada naplatnog uređaja).	DA
Serijski broj iz uvezane knjige računa (paragon bloka)	U slučaju potpunog prestanka rada naplatnog uređaja izdaju se računi iz uvezane knjige računa. Naknadnom dostavom računa Poreskoj upravi mora se dostaviti i serijski broj računa iz knjige računa.	DA u slučaju potpunog prestanka rada naplatnog uređaja kada su se računi izdavali iz evezane knjige računa.
Stavke računa	Stavke računa treba da budu navedene uz pojedinačne opise proizvoda ili usluga, novčanog iznosa i iznosa poreza	DA

### PRILOG 3

#### PROTOKOLI I SIGURNOSNI MEHANIZMI ZA RAZMJENU PORUKA

Izdavanje fiskalnih računa vrši se korišćenjem fiskalnog servisa. Proces razmjene podataka o računu, između fiskalnog servisa obveznika fiskalizacije i sistema eFiskalizacije, započinje u trenutku kad operator izdaje račun za gotovinsko ili bezgotovinsko plaćanje.

- 1) Razmjena podataka iz stava 1 ovog priloga, sastoji se od sljedećih koraka:  
1) fiskalni servis priprema podatke za fiskalni račun i na osnovu istih izračunava jedinstveni identifikacioni kod računa,  
2) fiskalni servis priprema XML poruku zahtjeva za račun i elektronski je potpisuje sa privatnim ključem aplikacijskog certifikata za potrebe fiskalizacije,

- 3) fiskalni servis inicira sigurnu komunikaciju prema Sistemu eFiskalizacije,
- 4) nakon uspješno uspostavljene sigurne komunikacije poziva se Sistem eFiskalizacije,
- 5) sistem eFiskalizacije zaprima i obrađuje poruku zahtjeva za račun, a ako je zahtjev uspješno obrađen sistem eFiskalizacije priprema XML poruku odgovora koja sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa, elektronski je potpisuje sa privatnim ključem aplikacijskog certifikata i šalje fiskalnom servisu obveznika fiskalizacije,
- 6) fiskalni servis prima poruku odgovora i provjerava elektronski potpis sa javnim ključem aplikacijskog certifikata,
- 7) operator izdaje fiskalni račun sa ispisanim jedinstvenim identifikacionim kodom računa kupcu ili primaocu računa.

Ako se prilikom obrade poruke zahtjeva za račun utvrdi neispravnost računa, Sistem eFiskalizacije vraća XML poruku odgovora koja sadrži opis neispravnosti i ne sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa, nakon čega operator izdaje fiskalni račun bez jedinstvenog identifikacionog koda računa. Postupak izdavanja računa ne treba da bude onemogućen zbog nastale nespravnosti računa. Obveznik fiskalizacije ispravlja nepravilnosti u poruci zahtjeva za račun i naknadno ponovlja slanje poruke u roku od dva dana.

Provjera u realnom vremenu obuhvata provjeru:

- zaprimljene poruke prema definisanoj XML šemi (XSD<sup>2</sup>);
- digitalnog certifikata<sup>3</sup>:
- provjera digitalnog potpisa poruke – da je potpis valjan
- PIB-a, da postoji u registru obveznika fiskalizacije
- identifikatora poruke<sup>4</sup>
- datuma i vremena slanja<sup>5</sup>
- datuma i vremena izdavanja<sup>6</sup>:
- poreske stope PDV-a<sup>7</sup>
- osnovice PDV-a (u slučaju da je iskazano da obveznik nije u sistemu PDV-a i „Ukupan iznos“ ne odgovara formuli za izračun)<sup>8</sup>
- podataka o PDV-u<sup>9</sup>
- iznosa poreza PDV-a (u slučaju da je iskazano da je obveznik u sistemu PDV-a i „Ukupan iznos“ ne odgovara formuli za izračun)<sup>10</sup>
- iznosa oslobođenja (kada je iskazano da je obveznik u sistemu PDV-a i „Ukupan iznos“ ne odgovara formuli za izračun)<sup>11</sup>
- iznosa koji ne podliježe oporezivanju (kada je iskazano da je obveznik u sistemu PDV-a i „Ukupan iznos“ ne odgovara formuli za izračun)<sup>12</sup>
- ukupnog iznosa (ako je iskazano da je obveznik u sistemu PDV-a)<sup>13</sup>

#### PRILOG 4

### DOSTAVLJANJE FISKALNOG RAČUNA UPRAVI KADA SE NE MOŽE DODIJELITI JEDINSTVENI IDENTIFIKACIONI KOD RAČUNA

Maksimalno vrijeme (time-out) u kojem fiskalni servis obveznika fiskalizacije treba čekati poruku odgovora sa jedinstvenim identifikacionim kodom računa od Sistema eFiskalizacije, obveznik fiskalizacije treba da odredi uzimajući u obzir:

- vrstu i dostupnost stalne internet veze koju koristi i poslovno prihvatljivo vrijeme za dobijanje odgovora sistema eFiskalizacije i
- maksimalno vrijeme od dvije sekunde u kojem sistem eFiskalizacije treba obraditi poruku zahtjeva za račun i vrati poruku odgovora (vrijeme od trenutka ulaska poruke zahtjeva za račun u sistem eFiskalizacije do trenutka izlaska poruke odgovora iz sistema eFiskalizacije).

#### PRILOG 5

### NAČIN GENERISANJA DUŽINE I IZGLEDA ZAPISA ZA JEDINSTVENI IDENTIFIKACIONI KOD RAČUNA

Informacioni sistem Uprave za svaku ispravnu XML poruku zahtjeva generiše jedinstveni identifikacioni kod računa, sprema podatke o računu i jedinstveni identifikacioni kod računa u sistemu, i vraća XML poruku odgovora s jedinstvenim identifikacionim kodom računa ovjerenu aplikativnim certifikatom pošiljaocu. Sistem čuva svaku ispravnu originalnu XML poruku zahtjeva.

<sup>2</sup> XSD – XML Schema Definition – jezik za definiranje strukture XML dokumenata, preporuka WWW konzorijuma (W3C) . Šema treba da precizno definiše strukturu podataka i ograničenja u okviru mogućnosti XSD standarda kako bi u što boljoj mjeri reflektirala definisane podatke i ograničenja (moguće vrijednosti, raspone vrijednosti, obaveznost i sl.)

<sup>3</sup> da je vrijeme važenja certifikata valjano, da je izdan od ovlašćenih izdavaoca certifikata – provjera cijelog lanca izdavanja, da je izdan po posebnom profilu za potrebe fiskalizacije, da nije opozvan – provjera na listi opozvanih certifikata (CRL – Certificate Revocation List) ili OCSP (Online Certificate Status Protocol) upitom da PIB na certifikatu odgovara PIB-u na računu

<sup>4</sup> ne smije postojati poruka s istim identifikatorom u sistemu fiskalizacije

<sup>5</sup> mora biti unutar 6 sati od vremena zaprimanja u sistemu fiskalizacije

<sup>6</sup> ne smije biti više od 6 sati nakon datuma i vremena zaprimanja u sistemu fiskalizacije

ne smije biti više od onoliko dana koliko je propisano zakonom kao maksimalni rok za dostavu računa u slučaju kvara ili prekida veze, prije datuma i vremena zaprimanja u sistemu fiskalizacije

ne smije biti nakon datuma i vremena slanja

<sup>7</sup> u slučaju da je iskazano da obveznik nije u sistemu PDV-a poreska stopa mora biti unutar dozvoljenog skupa PDV stopa koje su određene Zakonom

<sup>8</sup> suma svih osnovica ne smije biti veća od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ pozitivnog predznaka ili je jednak 0. Suma svih osnovica ne smije biti manja od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ negativnog predznaka ili je jednak 0. Mora biti istog predznaka kao i „Ukupan iznos“

<sup>9</sup> ne smiju postojati podaci o PDV-u ako je iskazano da obveznik nije u sistemu PDV-a

<sup>10</sup> mora odgovarati po formuli osnovica \* stopa

<sup>11</sup> ne smije biti veći od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ pozitivnog predznaka ili je jednak 0. Mora biti 0 u slučaju da je iskazano da ne smije biti manji od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ negativnog predznaka ili je jednak 0. Mora biti istog predznaka kao i „Ukupan iznos“

<sup>12</sup> ne smije biti veći od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ pozitivnog predznaka ili je jednak 0. Ne smije biti manji od podatka „Ukupan iznos“ kada je „Ukupan iznos“ negativnog predznaka ili je jednak 0. Mora biti istog predznaka kao i „Ukupan iznos“. Mora biti 0 ako je iskazano da obveznik nije u sistemu PDV-a

<sup>13</sup> mora biti po formuli: suma svih osnovica + suma svih iznosa poreza + iznos oslobođenja + iznos koji ne podliježe oporezivanju + suma iznosa naknada

Sistem ne čuva originalnu XML poruku odgovora.  
Sistem prima samo ispravne XML poruke zahtjeva.  
Za neispravne XML poruke zahtjeva sistem vraća XML poruku odgovora koja sadrži šifru i opis greške.  
Sistem ne evidentira neispravne originalne XML poruke zahtjeva.

Proces razmjene podataka započinje u trenutku kad operater na naplatnom uređaju (blagajnik) treba izdati kupcu račun.  
Elektronski naplatni uređaj (ili informacioni sistem) obveznika fiskalizacije priprema podatke za račun i temeljem istih izračunava identifikacioni kod obveznika fiskalizacije prema definisanom algoritmu i priprema XML poruku zahtjeva i digitalno je potpisuje sa privatnim ključem aplikativnog certifikata koji je izdat obvezniku u svrhu fiskalizacije (u testnom okruženju koristi se testni aplikativni certifikat).  
Nakon toga inicira jednostruku TLS komunikaciju pri čemu se server Poreske uprave predstavlja sa serverskim certifikatom.  
Nakon uspješno uspostavljene TLS komunikacije vrši se poziv servisa.  
Jedinstveni identifikacioni kod računa izračunava se metodom UUID (universally unique identifier) i sastavljen od 32 znaka.  
Znakovi jedinstvenog identifikacionog koda računa sastoje se od brojeva 0 – 9 i slova a – f, koji se iskazuju u pet grupa odvojenih povlakom (-) u obliku **8-4-4-4-12**.

## PRILOG 6

### MODEL PRIMJENE KOD KOJEG SE KORISTI CENTRALNI INFORMACIONI SISTEM OBVEZNIKA FISKALIZACIJE ZA SLANJE I POTPISIVANJE ELEKTRONSKIH PORUKA

Postupak fiskalizacije računa ne provodi se za dokumente koji se izdaju prema propisu o porezu na dodatu vrijednost, a koji se ne smatraju računima.

- 1) Obveznik fiskalizacije izdaje fiskalne račune.
- 2) Izdavanje fiskalnih računa sprovodi se korištenjem fiskalnog servisa.
- 3) Jedinstveni identifikacioni kod računa se dodjeljuje svakom računu ako je potpisana valjanim elektroničkim potpisom i dostavljen u propisanu strukturu Sistemu eFiskalizacije u trenutku izdavanja računa.

Proces razmjene podataka o računu, između fiskalnog servisa obveznika fiskalizacije i sistema eFiskalizacije, započinje u trenutku kad operater izdaje račun za gotovinsko ili bezgotovinsko plaćanje.

Proces razmjene podataka sastoji se od sljedećih koraka:

- 1) fiskalni servis priprema podatke za fiskalni račun i na osnovu istih izračunava identifikacioni kod obveznika fiskalizacije,
- 2) fiskalni servis priprema XML poruku zahtjeva za račun i elektronski je potpisuje s privatnim ključem aplikacijskog certifikata za potrebe fiskalizacije. Elektronski potpis izvršava se koristeći RSA-SHA256 elektronski potpis sa certifikatom za fiskalizaciju,
- 3) fiskalni servis inicira sigurnu komunikaciju prema Sistemu eFiskalizacije,
- 4) nakon uspješno uspostavljene sigurne komunikacije poziva se Sistem eFiskalizacije,
- 5) sistem eFiskalizacije zaprima i obrađuje poruku zahtjeva za račun. Ako je zahtjev uspješno obrađen Sistem eFiskalizacije priprema XML poruku odgovora koja sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa, elektronski je potpisuje s privatnim ključem aplikacijskog certifikata i šalje fiskalnom servisu obveznika fiskalizacije,
- 6) fiskalni servis zaprima poruku odgovora i provjerava elektronski potpis s javnim ključem aplikacijskog certifikata,
- 7) operator izdaje fiskalni račun s ispisanim jedinstvenim identifikacionim kodom računa kupcu ili primaocu računa.

Ako se prilikom obrade poruke zahtjeva za račun utvrdi neispravnost računa, Sistem eFiskalizacije vraća XML poruku odgovora koja sadrži opis neispravnosti i ne sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa te operater izdaje fiskalni račun bez jedinstvenog identifikacionog koda računa.

Poslovni proces izdavanja računa ne smije biti onemogućen zbog nastale neispravnosti računa. Obveznik fiskalizacije ispravlja nepravilnosti u poruci zahtjeva za račun i naknadno ponovlja slanje poruke u roku od dva dana, a fiskalni servis daje prioritet porukama zahtjeva za račun kojima se prijavljuje fiskalni račun koji se trenutno izdaje.

## PRILOG 7

### MODEL PRIMJENE U KOJEM SE SLANJE I POTPISIVANJE PORUKA OBAVLJA POJEDINAČNO NA ELEKTRONSKIM NAPLATNIM UREĐAJIMA

Samonaplatnim uređajem (automatom) koji ostvaruje promet od prodaje roba ili usluga smatra se svaki automatizirani uređaj koji nije u obvezi izdavanja računa, putem kojega se obavlja neposredna prodaja robe ili usluge pri čemu u prodaji i naplati robe ili usluga ne sudjeluje osoba.

Samonaplatni uređaji (automati) sprovode postupak fiskalizacije prijavom podataka o prodaji u trenutku prodaje robe ili usluga.

Za samonaplatne uređaje (automati) koji se pokreće žetonima i sličnim sredstvima za čiju je kupovinu je već proveden postupak fiskalizacije računa, ne provode postupak fiskalizacije.

Svaki samonaplatni uređaj (automat) smatra se poslovnim prostorom i neophodno je dostaviti podatke o poslovnom prostoru.

Obveznik fiskalizacije kao podatak o tipu poslovnog prostora navodi samonaplatni uređaj. Kao podatak o adresi samonaplatnog uređaja (automata) navodi adresu gdje se samonaplatni uređaj nalazi odnosno njegovu najbližu geolokacijsku adresu te dodatno opisuje smještaj u određenom prostoru.

Oznaku poslovnog prostora dodijeljenu od Uprave, obveznik fiskalizacije vidno ističe na svakom samonaplatnom uređaju (automatu).

Protokoli i sigurnosni mehanizmi, modeli primjene za slanje i potpisivanje elektronskih poruka, standardne poruke o nepravilnostima i protokole o postupanju u slučaju nepravilnosti za potrebe sprovođenja postupka fiskalizacije podataka o prodaji samonaplatnih uređaja (automata) vrše se u skladu sa Prilogom 3 ovog pravilnika.

U poruci zahtjeva za fiskalizaciju podatka o prodaji putem samonaplatnog uređaja (automata) podaci se prilagođavaju fiskalizaciji podataka o prodaji, na način da se:

- pravilo sljedivosti određuje se kao pravilo na nivou poslovnog prostora,
- kao brojčana oznaka računa iskazuje i broji svaka izvršena prodaja robe ili usluge – svaka transakcija i
- kao oznaka operatora navodi jedinstveni matični broj lica obveznika fiskalizacije.

**PRILOG 8****STANDARDNE PORUKE O GREŠKAMA**

Informacioni sistem Uprave prima samo ispravne XML poruke zahtjeva. Za neispravne XML poruke zahtjeva sistem vraća XML poruku odgovora koja sadrži šifru i opis greške. Sistem ne evidentira neispravne originalne XML poruke zahtjeva.

<b>Podatak</b>	<b>Opis/Napomena</b>	<b>Obavezан DA/NE</b>
Identifikator poruke	ID poruke (UUID). Kao identifikator poruke odgovora uzima se ID iz poruke zahtjeva.	DA
Datum i vrijeme obrade	Datum i vrijeme obrade poruke zahtjeva.	DA
Jedinstveni identifikacioni kod računa	Jedinstveni identifikacioni kod računa. U slučaju greške, jedinstveni identifikacioni kod računa se ne šalje u odgovoru.	NE
Šifra greške	Šifra greške je u formatu NNN gdje je NNN trocifreni prirodni broj. Šifre grešaka u skladu sa šifrarnikom grešaka.	DA, ako ima greške
Poruka	Poruka greške je tekstualni opis greške u skladu sa šifrarnikom grešaka.	DA, ako ima greške

Definisani skupovi podataka predstavljaju minimalni set podataka, ako se za vrijeme sprovođenja projekta identificuje potreba za dodatnim podacima izvođač će iste ugraditi u sistem.

**PRILOG 9****PROTOKOLI O POSTUPANJU U SLUČAJU GREŠAKA**

Ako se prilikom obrade poruke zahtjeva dogodi greška (poruka neispravna po XML shemi, neispravan digitalni potpis) Informacioni sistem Uprave vraća XML poruku odgovora koja sadrži opis greške.

U tom slučaju odgovor ne sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa i operater na naplatnom uređaju (blagajnik) izdaje kupcu račun bez jedinstvenog identifikacionog koda računa.

Izdavanje računa kupcu ne smije biti onemogućen zbog nastale greške ali obveznik fiskalizacije je dužan ispraviti nepravilnosti u slanju poruke i poruku naknadno dostaviti.

Ako obveznik nije dobio jedinstveni identifikacioni kod računa za izdani račun (prekid Internet veze, potpuni prestanak rada elektronskog naplatnog uređaja, greška u poruci odgovora, privremena nedostupnost IS-a) obveznik fiskalizacije treba da naknadno ponoviti slanje poruke.

Nakon dobijanja ispravne poruke odgovora od sistema Uprave koja sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa obveznik fiskalizacije može da smatra da je račun prijavljen Upravi.

Ako obveznik fiskalizacije ne može dobiti jedinstveni identifikacioni kod računa, zbog prekida Internet veze, a veza se ponovo uspostavi, prioritet imaju poruke kojima se prijavljuju tekući računi koji se izdaju kako bi oni dobili jedinstveni identifikacioni kod računa.

Poruke koje nijesu dobole jedinstveni identifikacioni kod računa treba dostaviti naknadno u periodu manjeg opterećenja.

Maksimalno vrijeme (time-out) koje naplatni uređaj (ili IS) obveznika treba čekati poruku odgovora s jedinstvenim identifikacionim kodom računa procjenjuje obveznik fiskalizacije uzimajući u obzir vrstu i dostupnost Internet veze koju koristi i poslovno privatljivo vrijeme za dobijanje odgovora.

Kod procjene u obzir treba uzeti i maksimalno vrijeme od dvije sekunde u kojem IS treba obraditi poruku zahtjeva i vratiti poruku odgovora (vrijeme od trenutka ulaska poruke zahtjeva u IS do trenutka izlaska poruke odgovora iz sistema Uprave).

**PRILOG 10****NAČIN DOSTAVLJANJA RAČUNA KOJI SU IZDATI U SLUČAJU PRIVREMENOG PREKIDA STALNE INTERNET VEZE**

Ako se prilikom obrade poruke zahtjeva dogodi greška (poruka neispravna po XML shemi, neispravan digitalni potpis i sl.) informacioni sistem Uprave vraća XML poruku odgovora koja sadrži opis greške i u tom slučaju odgovor ne sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa i kupcu se izdaje račun bez jedinstvenog identifikacionog koda računa.

Ako obveznik fiskalizacije nije dobio jedinstveni identifikacioni kod računa za izdati račun (prekid internetske veze, potpuni prestanak rada naplatnog uređaja, greška u poruci odgovora, privremena nedostupnost informacionog sistema Uprave), treba naknadno da ponovi slanje poruke.

Smatra da je račun prijavljen Upravi kada obveznik fiskalizacije dobije ispravnu poruku odgovora od centralnog sistema koja sadrži jedinstveni identifikacioni kod računa.

Prilikom ponovnog slanja poruke iz stava 2 ovog priloga, prioritet imaju poruke kojim se prijavljuju računi koji se u tom trenutku izdaju kako bi oni dobili jedinstveni identifikacioni kod računa.

Poruke koje nijesu dobole jedinstveni identifikacioni kod računa, a sačuvane su u elektronskom naplatnom uređaju ili informacionom sistemu poreskog obveznika, obveznik fiskalizacije treba poslati u periodu manjeg opterećenja nakon uspostavljanja internet veze.

U slučaju kvara naplatnog uređaja, fiskalni računi se izdaju iz knjige ovjerenih računa, nakon čega se naknadno unose u naplatni uređaj i šalju putem internet veze Upravi, radi dobijanja jedinstveni identifikacioni kod računa.

Računi iz stava 6 ovog priloga, treba da sadrže i serijski broj računa iz knjige ovjerenih računa.